

La XCN considera necessari integrar pràctiques innovadores en la gestió forestal per garantir l'adaptació i resiliència al canvi climàtic i prevenir l'impacte dels grans incendis

- **L'abandonament dels espais forestals, sumats a les dificultats per compatibilitzar la planificació i gestió forestal amb la conservació dels ecosistemes són algunes de les mancances que cal afrontar per abordar l'augment dels grans incendis forestals.**
- **Des de la Xarxa per a la Conservació per la Natura (XCN) considerem necessari que s'integrin pràctiques innovadores en la gestió forestal que compatibilitzin els valors ambientals i socioeconòmics dels boscos.**

L'estat d'emergència climàtica i ecològica en el que ens trobem és cada vegada més evident. La manca de pluja dels darrers mesos sumat als episodis de calor recents han disparat el risc d'incendis a tot el país.

Aquesta situació ha posat en evidència l'estat en el que es troben els nostres boscos i la necessitat d'adoptar noves mesures en la gestió forestal.

QUIN ÉS L'ESTAT ACTUAL DELS NOSTRES BOSCOS?

Per entendre l'estat actual dels nostres boscos, cal analitzar no només els factors ambientals, sinó també els factors econòmics i socials.

A continuació llistem els principals factors que defineixen l'estat dels nostres boscos. Han sigut extrets del [document de posicionament forestal](#) que ha elaborat la Xarxa per la Conservació de la Natura 1.

1. **La majoria d'espais forestals estan abandonats.** L'abandonament dels conreus i pastures de difícil accés i poc productives, així com la disminució de l'ús silvícola al llarg de les últimes dècades, ha fet evolucionar el mosaic agrorforestal de mitjans del segle passat cap a una homogènia catifa de boscos en expansió, amb una manca de gestió i planificació forestal i d'aprofitaments econòmicament viables, provocant una pèrdua d'espais oberts.

1 És un document elaborat amb rigor, basat en evidències científiques i informes publicats tant en àmbit català com en àmbit internacional. L'objectiu és compartir el nostre posicionament i donar-lo a conèixer per promoure accions que comptabilitzin la conservació de l'espai forestal amb altres usos. Per a la seva elaboració s'ha realitzat un procés participatiu on hi ha pogut participar les 180 entitats membres de la XCN.

2. **Estem perdent biodiversitat i s'estan degradant dels ecosistemes forestals.** L'aforestació ha provocat una pèrdua d'hàbitat per moltes espècies, concretament aquelles que requereixen d'espais oberts i de mosaic agroforestal, com poden ser els ocells esteparis o les papallones de prats, i d'altres com ara l'àliga cuabarrada que depenen cada cop més dels ambients oberts transitoris originats pels incendis.
3. **Els boscos són joves i cada vegada menys resilients i més vulnerables al canvi climàtic.** A Catalunya trobem majoritàriament boscos menuts i joves (-70 anys) i bosquines secundàries, amb espècies de creixement ràpid (sobretot pinedes) i poquíssims boscos madurs o vells. Des del punt de vista de la producció forestal, tenim una sobreabundància de peus petits.
4. **Hi ha dificultats per comptabilitzar la planificació i gestió forestal amb la conservació dels ecosistemes forestals.** Actualment hi ha una manca de gestió en la majoria dels boscos i bosquines de menys de 60 anys, la majoria dels quals són de titularitat privada, per millorar-ne l'estructura i reduir-ne el risc d'incendi forestal. A banda, cal destacar també el paper de la manca de planificació territorial i control que prengui en consideració les característiques ambientals de cada àrea, causada en gran part per una coordinació poc efectiva a nivell català entre les polítiques forestal i de gestió del medi natural, que també és identificada com una causa important en l'augment de la vulnerabilitat als grans incendis forestals a la Mediterrània.

També cal destacar la falta d'una política activa de conservació del patrimoni natural dels boscos públics, fet que en molts Espais Naturals Protegits ha causat impactes greus. Tot i la protecció i gestió específica que signifiquen les àrees protegides (al voltant del 40% de la superfície forestal de Catalunya està inclosa a la Xarxa Natura 2000), un alt percentatge dels boscos d'aquests espais presenten un estat de conservació desfavorable.

QUÈ CALDRIA FER?

Davant la situació d'emergència climàtica i ecològica actual, adoptar una escala territorial àmplia en la planificació forestal i promoure una gestió forestal adaptativa i integradora dels diferents usos és clau per millorar la biodiversitat i la resiliència dels nostres boscos. Cal que s'integrin pràctiques innovadores en la gestió forestal que compatibilitzin els valors ambientals i socioeconòmics dels boscos, i garanteixin la seva adaptació al canvi climàtic i la reducció de la vulnerabilitat als grans incendis; com ara la silvopastura, la silvicultura propera a la natura o les cremes prescrites.

També cal implicar els propietaris/àries d'espais forestals en la conservació i millora del patrimoni forestal, reduint l'atomització de la gestió forestal a Catalunya i augmentant significativament el número de superfícies forestals sota custòdia o bé que es gestionen amb objectius preferents de conservació, compaginant-se amb d'altres usos quan sigui possible.

Per últim, cal corresponsabilitzar la societat civil en l'acció sobre el territori per a la conservació i gestió dels espais forestals i la seva biodiversitat. Per assolir-ho, cal promoure l'educació i el voluntariat ambiental. També cal posar en valor l'ús social, formatiu, cultural i recreatiu dels espais forestals, amb criteris de sostenibilitat i comptabilitat amb els altres serveis.

Aquestes són algunes de les mesures que proposem aplicar des de la XCN per compatibilitzar la conservació de la natura amb altres usos de l'espai forestal. Al document de posicionament forestal trobareu **43 accions proposades per afavorir aquesta compatibilitat**, com ara:

- Aprovar un Pla General de Política Forestal (PGPF) a través d'un procés participatiu i de debat ampli i representatiu.
- Redactar i aprovar els Plans d'Ordenació de Recursos Forestals (PORF) per connectar la planificació superior a nivell sectorial amb els Instruments d'Ordenació Forestal (IOF) a escala local.
- Incorporar en els plans tècnics (PTGMF i PSGF) la plantilla dels plans de gestió per a la conservació, per tal de donar un ventall més ampli d'opcions al propietari que vulgui destinar la seva finca a un objectiu preferent de conservació.
- Incloure la ramaderia extensiva en els IOF com eina de prevenció d'incendis.
- Fomentar una gestió forestal més propera a la natura que integri criteris de conservació de la biodiversitat en la gestió forestal i optimització dels estocs de C, tenint en compte les condicions inicials de la massa
- Implementar, per als silvicultors actius, un sistema decidit d'ajudes i un marc econòmic de suport per poder exercir les planificacions forestals amb criteris de conservació.
- Desenvolupar i articular incentius fiscals o contraprestació econòmica per a la propietat i fer possible la major orientació a la conservació en la planificació i conseqüent gestió de boscos de titularitat privada i de petits municipis, sempre que la gestió per la conservació i millora de la biodiversitat suposi un sobrecost significatiu i no estigui plenament integrada en els instruments de planificació i gestió forestals.